

Sotsiaalministeerium
Justiits- ja Digiministeerium
Sotsiaalkindlustusamet

Meie 19.12.2025 nr 2-2/80173/18

Teavituskiri

Austatud asutuse juht

Teavitan Teid, et Riigikontroll on alustanud auditit nr 80173 „Riigi roll lapse ülalpidamise tagamisel, kui üks vanem ei täida oma kohustust“. Auditi eesmärk on hinnata, kas Sotsiaalministeerium ning Justiits- ja Digiministeerium suudavad mõjutada ülalpidamiskohustust eiravat lapsevanemat oma kohustusi täitma.

Auditi raames auditeeritakse Sotsiaalministeeriumi tegevust sotsiaalpoliitika ning Justiits- ja Digiministeeriumi tegevust õiguspoliitika kujundajana. Samuti auditeeritakse Sotsiaalkindlustusameti tegevust riikliku perelepitusteenuse osutamisel.

Auditi küsimustele vastamiseks kogutakse vajalikku infot ka Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Kojalt ning Maksu- ja Tolliametilt.

Auditi ulatus ei hõlma kohtutäiturite ega perelepitusteenuse üksikjuhtumite kontrolli, vaid fookuses on ministeeriumite tegevus lapse ülalpidamiskohustuse tagamisel.

Auditi küsimused on järgmised:

1. Kuidas on Sotsiaalministeerium ja Justiits- ja Digiministeerium kujundanud ülalpidamise tagamiseks mõeldud meetmete süsteemi?
 - 1.1. Millised meetmed on Sotsiaalministeerium ja Justiits- ja Digiministeerium loonud, et lastele oleks tagatud ülalpidamine?
 - 1.2. Kuidas selgitab Justiits- ja Digiministeerium välja ülalpidamise tagamiseks mõeldud meetmete tõhususe?
 - 1.3. Kuidas selgitab Sotsiaalministeerium välja ülalpidamise tagamiseks mõeldud meetmete tõhususe?
2. Kas pärast elatise määramise korra uuendamist ja riikliku perelepitusteenuse loomist on vähenenud uute elatisvõlglaste arv?
 - 2.1. Kas 2022. aastal kehtima hakanud elatise arvutamise korra järel on vähenenud kohtumenetluste arv, sh vähenenud elatist maksuma kohustatud vanemate kaebused, ning kiirenenud menetluste protsess?

- 2.2. Kas riikliku perelepitusteenuse loomise järel on vähenenud elatist puudutavate uute hagimenetluste ja maksekäsu kiirmenetluste arv ning vähenenud täitemenetluste arv ja kestus?
- 2.3. Kas riiklik perelepitusteenus on vähendanud riigi vajadust maksta täitemenetlusaegset elatisabi?
- 3. Kas täite- ja kriminaalmenetlused aitavad tagada ülalpidamise kohustust?
 - 3.1. Kas täitemenetlusseadustikuga kehtestatud elatise sissenõudmise erimeetmed on tulemuslikult kasutuses?
 - 3.2. Kas Justiits- ja Digiministeeriumi haldusjärelevalve tagab, et kohtutäiturid menetlevad elatisasju nõuetekohaselt?
 - 3.3. Kuidas on toimunud elatisvõlgnike vastutusele võtmine kriminaalmenetluses?
- 4. Kui suur on praeguste riigi sekkumismehhanismide kulu?
 - 4.1. Millised on riigi kulud seoses perelepitusteenuse süsteemi käimashoidmisega?
 - 4.2. Kui suur on elatisabi toetuse tagasimakse nõuete suurus?

Auditi läbiviijateks on Rauno Vinni (tel 640 0792; Rauno.Vinni@riigikontroll.ee) ja Kristi Loide (tel 640 0718; Kristi.Loide@riigikontroll.ee). Auditaruande valmimise ajaks oleme planeerinud 2026. aasta IV kvartali.

Palun Teid teavitada asjassepuutuvaid ametnikke kavandatavast auditist ja määrata kontaktisik, kelle kaudu saab Riigikontroll korraldada auditi käigus edaspidist suhtlemist. Kontaktisiku andmeid ootame hiljemalt 6. jaanuar 2026.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ines Metsalu-Nurminen
peakontrolör

Rauno Vinni
Rauno.Vinni@riigikontroll.ee